

MEMO

Aan: De raads- en burgerleden
Van: College van Burgemeester en Wethouders

Documentnummer
697114

Datum: 10 maart 2026

Zaaknummer
647211

Onderwerp: Uitvoeringsplan Preventie Sociaal Domein 2026 - 2028

Beste raads- en burgerleden,

Inleiding

Op 12 december 2024 heeft uw Raad de Preventievisie Sociaal Domein 2024 – 2040 vastgesteld. De Preventievisie vormt de kapstok voor ontwikkelingen, acties en interventies op het gebied van preventie binnen het Sociaal Domein. In de Preventievisie zijn zeven programma's met speerpunten geformuleerd die centraal staan voor de samenwerking op het gebied van een gezonde, gelukkige en actieve toekomst voor alle inwoners. In het voorliggende Uitvoeringsplan Preventie Sociaal Domein 2026 – 2028 (verder Uitvoeringsplan Preventie) hebben we vijf van deze programma's uitgewerkt: fysieke gezondheid, mentale gezondheid, bestaanszekerheid, maatschappelijke voorzieningen en sociale leefomgeving. Twee programma's (fysieke leefomgeving en wonen) krijgen verder uitwerking onder de omgevingsvisie.

In het bijgevoegde Uitvoeringsplan Preventie staat beschreven welke concrete acties we gaan uitvoeren om de programma's met speerpunten te realiseren. Ook is het programma 'Samenwerking als fundament' opgenomen waarin we aandacht hebben voor het netwerk 'Goed Beter Boekel' maar ook voor de interne afstemming met het fysiek domein. Het Uitvoeringsplan Preventie is, net als de Preventievisie, tot stand gekomen met input van maatschappelijke partners. Met dit plan geven we richting en prioriteit aan hetgeen we de komende jaren met onze partners oppakken. We beginnen echter niet op nul. Het Uitvoeringsplan Preventie bestaat voor een deel uit 'werk in uitvoering', waarbij onze maatschappelijke partners reeds betrokken zijn. Met dit plan geven we meer specifieke aandacht aan bepaalde onderwerpen.

Van visie naar uitvoering

De Preventievisie 2024 – 2040 geeft de lange termijn richting. Het Uitvoeringsplan Preventie maakt deze visie concreet en toetsbaar. Het geeft de prioriteiten voor de komende drie jaar aan. Dit helpt ook om afspraken te maken met maatschappelijke partners over de samenwerking, inzet en doelen die we met elkaar verwachten.

Het Uitvoeringsplan Preventie sluit direct aan bij het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA). Ook andere landelijke en regionale ontwikkelingen komen terug in het plan zoals het inzetten op eigen kracht, het normaliseren van bepaalde problematieken en de basis op orde.

Gezamenlijke agenda

Het Uitvoeringsplan Preventie – ‘Goed Beter Boekel’ – is in samenspraak met onze maatschappelijke partners tot stand gekomen. De speerpunten, doelen en activiteiten die beschreven staan worden door alle partners onderschreven; daarmee wordt het een uitvoeringsdocument van ons allemaal dat draagvlak en betrokkenheid uitstraalt. De netwerkstructuur is dusdanig vorm gegeven, dat iedere maatschappelijke partner op hun eigen wijze kan aanhaken. De structuur zorgt voor verbinding en integraliteit.

Inclusie – ‘Iedereen doet mee!’

Zowel in de Preventievisie als het Uitvoeringsplan Preventie loopt het onderwerp inclusie als rode draad door alle programma’s. Ongeacht leeftijd, gender, culturele achtergrond, sociaaleconomische status of fysieke en mentale mogelijkheden – ‘Iedereen moet mee kunnen doen’ in onze samenleving.

Beide documenten zijn bekend bij het projectteam van de VNG, genaamd ‘Iedereen doet mee’, dat werkzaam is in opdracht van het Ministerie op het gebied van het VN-Verdrag Handicap. Wij hebben een positieve verklaring ontvangen dat deze documenten aangemerkt kunnen worden als Lokale Inclusie agenda.

Preventie vraag tijd en geduld

Preventie richt zich (primair) op het voorkomen van problemen voordat ze ontstaan. De resultaten van preventieve maatregelen zijn niet meteen zichtbaar. Het kost een constante investering van tijd, middelen en aandacht. Het succes van preventie zit vaak in kleine, stapsgewijze veranderingen; de activiteiten zijn gericht op het versterken van de (sociale) basis, (de zogenaamde ‘basis op orde’), eigen regie, zelfredzaamheid en een sterk sociaal netwerk rondom onze inwoners met als doel een kwetsbaarheid die wordt ervaren te verminderen. Op de lange termijn levert preventie (gezondheids)winst op, zowel voor het individu als de samenleving als geheel. De output en winst die hiermee behaald worden is echter lastig te meten en te berekenen.

Veranderende (politieke) omstandigheden

Het Uitvoeringsplan Preventie is geschreven met de kennis en kaders die op dit moment beschikbaar zijn. Landelijke politieke ontwikkelingen – zoals wijzigingen in het sociaal domein, gezondheidsbeleid of de financieringsstromen vanuit het Rijk – of lokale politieke prioriteiten kunnen van invloed zijn op de uitvoerbaarheid en de prioriteiten binnen het plan. Waar nodig passen we het plan in de uitvoeringsperiode aan om aan te sluiten bij nieuwe (landelijke) richtlijnen en afspraken.

Financieel

We ontvangen als gemeente middelen vanuit de programma's SPUK – GALA, de Regiodeal 'Programma Leefbaarheid' en vanuit de regionale middelen 'Basis op orde'.

Deze middelen zijn verdeeld over de programma's A t/m E en het programma 'Samenwerking als fundament' in het Uitvoeringsplan Preventie. Hiermee hebben we een werkbudget om activiteiten en initiatieven samen met onze maatschappelijke partners op te pakken, zonder dat we steeds vooraf met een voorstel richting college c.q. Raad hoeven te gaan. Dit werkbudget houdt de voortgang en positieve energie vast bij de uitvoering van plannen en geeft het netwerk de mogelijkheid om aan de slag te gaan.

Participatie

Maatschappelijke partners

De Preventievisie 'Goed Beter Boekel' is tot stand gekomen met actieve inbreng van inwoners en maatschappelijke partners. De inhoud van het Uitvoeringsplan Preventie hebben we per programma besproken in zogenaamde toetsingscommissies, waarin een afvaardiging vanuit verschillende maatschappelijke partners zitting nam. De input is verwerkt in het Uitvoeringsplan Preventie.

Adviesraad Sociaal Domein

De Adviesraad Sociaal Domein (ASD) is gevraagd advies uit te brengen over het Uitvoeringsplan Preventie Sociaal Domein 2026 – 2028. Op 17 november 2025 heeft het college een advies ontvangen. De Adviesraad Sociaal Domein spreekt hun complimenten uit over het ambitieuze maar hebben nog wel een aantal aandachtspunten meegegeven.

De aandachtspunten en de reactie vanuit het college staan hierna weergegeven.

1. De ASD maakt zich zorgen over het afhaken van de scholen in de opbouwlijn.

De scholen hebben zich in een eerder stadium voor de netwerkbijeenkomsten van 'Goed Beter Boekel!' afgemeld. De scholen hebben aangegeven graag betrokken te blijven bij de uitvoering als het gaat om activiteiten waar zij een rol in kunnen pakken. Zij wensen graag aangehaakt en inhoudelijk betrokken te zijn of worden op het gebied van met name kinderen en jeugd/jongeren. Dit betreft zowel de basisscholen in Boekel als het voortgezet onderwijs in de regio.

2. De ASD vraagt zich af of de ambities uit het plan niet uitstijgen boven de mogelijkheden van het ambtelijk apparaat.

Veel activiteiten uit het Uitvoeringsplan Preventie worden reeds uitgevoerd in samenwerking met onze maatschappelijke partners. We hebben (lokale) partners, die al een groot aantal activiteiten initiëren; denk aan Stichting Kwiek, de inkoop van plustaken bij de GGD, de samenwerking met Ons Welzijn, die het voorliggend veld (0^e en 1^e lijns-voorzieningen) en op het gebied van preventie, formatie, producten en diensten leveren. Het preventieteam binnen het Dorpsteam dat inzet op opbouwwerk, jongerenwerk, denormaliseren van middelengebruik en inzet op weerbaarheid. De

samenwerking met de Deelplaats en alle andere lokale partners die kennis en kunde brengen op diverse aandachtsgebieden.

Juist door het versterken van het netwerk – ‘de samenwerking als fundament’ – stimuleren we elkaars herkenbaarheid, zichtbaarheid, de ontmoeting en het uitwisselen van ideeën, het verdelen van verantwoordelijkheden en het effectief en efficiënt inzetten van kennis, kunde, middelen, tijd en energie. Doordat er een werkbudget is vrijgemaakt kunnen activiteiten ook direct worden opgepakt en uitgevoerd. Dat draagt bij aan het behoud van positieve energie die aanwezig is bij iedereen.

3. *Er lopen al diverse initiatieven in Boekel en de ASD ziet de inbreng van inwoners onvoldoende terug in het Uitvoeringsplan Preventie waarmee de verbinding tussen de behoefte van de burger en het gemeentelijk aanbod lijkt te ontbreken.*

Met het opstellen van de Preventievisie is ook een uitvraag bij inwoners gedaan over wat zij belangrijk vinden voor een gezond en actief leven in Boekel. Het Uitvoeringsplan Preventie is een uitwerking van deze visie. Het Uitvoeringsplan Preventie geen limitatieve opsomming van de preventieactiviteiten waar we binnen het Sociaal Domein mee bezig zijn.

Dit plan geeft richting en prioriteit voor de aankomende drie jaar, zodat het ook uitvoerbaar blijft en past binnen de beschikbare capaciteit en middelen. Het Uitvoeringsplan Preventie geeft specifiek ruimte aan burgerinitiatieven en ervaringsdeskundigheid. Daarmee verwachten we de aansluiting tussen de behoefte van de burger en het gemeentelijk aanbod steeds beter te borgen.

Bijlage 1: Uitvoeringsplan Preventie Sociaal Domein 2026 – 2028

Bijlage 2: Financieel overzicht